

OBSAH

ÚVOD	13
OBECNÁ FARMAKOLOGIE	15
VŠEOBECNÉ POZNÁMKY	17
Lékopis	17
Léčivo	17
Názvy léčiv	18
OSUD LÉČIV V ORGANISMU	20
Obecné zákonitosti	20
Přívodné cesty	24
Absorpce	26
Rozdělení v organismu	27
Metabolismus (biotransformace)	29
Vylučování	30
Časový průběh hladin látek v organismu	35
Vztah průběhu hladiny a účinku léčiva	37
ÚČINKY LÉČIV	39
Mechanismus účinku na molekulární úrovni	39
Nespecifický účinek	39
Specifický účinek	40
Základní hlediska farmakon-receptorové interakce	43
Některé zvláštní situace	50
Obsazení receptoru	52
Energetické podklady aktivace receptoru	53
Adrenergní β -receptor a jeho ovlivnění	55
Účinky látek na organismus	60
Dávky	60
Změny účinku léčiva při opakovém podávání	67
Interakce léčiv při kombinovaném podávání	75
Nenormální reakce na léčiva	80
Teratogenní účinky léčiv	84
Karcinogenní účinky léčiv	87
Faktory ovlivňující účinek léčiva	88
Nežádoucí účinky léčiv	92
Vývoj a hodnocení nových léčiv	94
Účelná farmakoterapie	97
Farmakoterapeutické riziko	98
SPECIÁLNÍ FARMAKOLOGIE	101
CELKOVÁ ANESTETIKA	103
Inhalační celková anestetika	104
Intravenózní celková anestetika	109
Premedikace a doplnění celkové anestézie	113
HYPNOTIKA	116
Barbituráty	117
Benzodiazepiny	122
Ostatní nebarbiturátová hypnotika	123
SEDATIVA	125
ETHYLALKOHOL	126
ANTIEPILEPTIKA	131

Barbituráty	132
Pyrimidinové deriváty	132
Hydantoinové deriváty	132
Deriváty kyseliny jantarové	133
Oxazolidinové deriváty	134
Iminostilbeny	134
Ostatní antiepileptika	134
ANTIPARKINSONIKA	137
Dopaminergní látky	138
Anticholinergní látky	140
PSYCHOFARMAKA	141
Neuroleptika	146
Deriváty fenothiazinů	152
Deriváty thioxanthenů	154
Deriváty dibenzithiepinů	154
Deriváty butyrofenonu	155
Deriváty difenylbutylpiperidinu	155
Deriváty indolu	155
Alkaloidy Rauwolfie	156
Látky upravující patologicky změněnou náladu	156
Antidepresíva	156
Thymoleptika	158
Thymoeretika	163
Antidepresíva druhé generace	163
Antimanika	163
Látky upravující strach a psychické napětí	164
Deriváty benzodiazepinu	165
Deriváty propanu	168
Deriváty difenylmethanu	168
Deriváty dibenzooktadienu	169
Látky povzbuzující psychické funkce	169
Psychostimulancia	169
Neurodynamika	174
Psychodysleptika	174
Psychotomimetika	175
Dysforika	175
CENTRÁLNÍ MYORELAXANCIA	176
CENTRÁLNÍ ANALEPTIKA	177
ANALGETIKA	179
Analgetika morfinového typu	181
Morfin a jeho deriváty	184
Antagonisté morfinu	193
Analgeticko-antipyretické látky	194
Deriváty pyrazolonu	197
Deriváty kyseliny salicylové	198
Deriváty anilinu	200
Deriváty chinolinu	201
Kombinace analgeticko-antipyretických láttek	201
LÁTKY OVLIVŇUJÍCÍ VEGETATIVNÍ NERVOVÝ SYSTÉM	204
Základní působení vegetativního nervového systému	206
Sympatotropní látky	209
SYMPATOMIMETIKA	214
SYMPATOLYTICKA	224

α -sympatolytika	224
β -sympatolytika	228
Nepřímá sympatholytika	231
Parasympatotropní látky	234
PARASYMPATOMIMETIKA	235
Látky stimulující M-receptor	236
Inhibitory acetylcholinesterázy	240
Reaktivátory acetylcholinesterázy	244
PARASYMPATOLYTIKA	244
Parasympatolytika s terciárním dusíkem	245
Parasympatolytické oniové báze	249
Látky ovlivňující vegetativní ganglia	251
GANGLIOPLEGIKA	251
PERIFERNÍ MYORELAXANCIA	254
Kompetitivní myorelaxancia	256
Depolarizující myorelaxancia	258
Dantrolen	259
LOKÁLNÍ ANESTETIKA	260
LÁTKY OVLIVŇUJÍCÍ SRDCE	274
Kardiotonika	276
Antiarytmika	290
LÁTKY OVLIVŇUJÍCÍ CÉVY	301
Látky vyvolávající vazokonstrikci	301
Látky vyvolávající vazodilataci	303
Antianginózní látky	306
Antihypertenzíva	313
Diureтика	314
Sympatolytika a ganglioplegika	316
Látky s přímým účinkem na cévy	319
Centrálně působící antihypertenzíva	320
Látky ovlivňující presoregulační reflexy	321
Další antihypertenzíva	321
Látky používané při léčbě aterosklerózy	326
Venofarmaka	328
LÁTKY OVLIVŇUJÍCÍ HEMOKOAGULACI A FIBRINOLÝZU	329
Antikoagulancia	330
Aktivátory fibrinolýzy	337
Látky snižující zvýšenou krvácivost	338
LÉCIVA POUŽÍVANÁ U ANÉMIÍ	341
TRANSFÚZNÍ TEKUTINY A INFÚZNÍ ROZTOKY	344
Náhražky plazmy s koloidně osmotickým tlakem	344
Roztoky bez koloidně osmotického tlaku	345
DIURETIKA	346
Diureтика se středně silnými účinky	349
Diureтика se silnými účinky	350
Diureтика šetřící draslik	352
Osmotická diureтика	353
Voda a soli	354
Pomocná diureтика	354
LÉCIVA DÝCHACÍHO ÚSTROJÍ	358
Kyslík	358
Látky ovlivňující dechové centrum	358
Antitusika a expektorancia	358

Antiastmatika	360
LÉČIVA POUŽÍVANÁ PŘI CHOROBÁCH TRÁVICÍHO ÚSTROJÍ	366
Amara, stomachika	366
Anorektika	366
Acida	366
Antacida	367
Látky používané k terapii vředové choroby	369
Emetika	369
Antiemetika	370
Trávicí enzymy	371
Cholagoga	371
Hepatoprotektiva	372
Laxancia	372
Obstipancia	375
Střevní adsorbencia	375
Střevní dezinficiencia	376
UTEROTONIKA	377
TOKOLYTICKA	381
SPAZMOLYTICKA	382
ANTIFLOGISTIKA A ANTIREVMATIKA	384
Antiflogistika	384
Obecná antiflogistika	387
Steroidní antiflogistika	387
Nesteroidní antiflogistika	388
Deriváty kyseliny salicylové	388
Deriváty pyrazolonu	389
Deriváty indolu	390
Deriváty kyseliny antranilové	391
Deriváty kyseliny fenylopropionové a fenylooctové	391
Speciální antiflogistika	392
Antirevmatika	392
ANTIURATIKA	396
CYTOSTATIKA	398
Alkylující látky	402
Antimetabolity	404
Látky působící jinými mechanismy	407
IMUNOSUPRESÍVA	410
IMUNOBIOLOGICKÉ PROSTŘEDKY	411
Aktivní imunizace	411
Pasívni imunizace	411
Imunomodulace a imunostimulace	413
RENTGENOVÉ KONTRASTNÍ LÁTKY	415
RADIOPROTEKTIVNÍ LÁTKY	418
RADIOFARMAKA	419
LÁTKY POUŽÍVANÉ PRO MÍSTNÍ ÚČINEK	421
Adsorbencia, mucilaginóza, protektiva	421
Adstringencia	421
Keratoplastika a keratolytika	422
Granulancia a epithelizancia	423
Kaustika	423
Derivancia	423
Proteolytické enzymy	424
Látky s místním protizánětlivým účinkem	424
Antimykotika pro místní aplikaci	424
Antiskabióza	424

Antipruriginóza	424
Antiseboroika	424
Antihidrotika	425
Sklerotizující látky	425
NĚKTERÉ PRVKY A JEJICH SLOUČENINY	426
ANTIDOTA	434
Antidota otrav kovy	434
Přehled ostatních antidot	438
ANTIBIOTIKA A CHEMOTERAPEUTIKA	440
Protibakteriální antibiotika	452
Peniciliny	452
Peniciliny základního úzkého spektra	454
Protistafylokokové peniciliny	459
Peniciliny se širším spektrem	461
Cefalosporiny	464
Tetracykliny	465
Chloramfenikol	470
Skupina erytromycinu (makrolidová antibiotika)	473
Skupina linkomycinu a skupina vankomycinu	474
Aminoglykosidy	476
Polypeptidová antibiotika	479
Protituberkulózní látky	480
Antimykotika	489
Chemoterapeutika bakteriálních a protozoárních infekcí	492
Sulfonamidy	492
Chemoterapeutika infekcí močových cest	497
Chemoterapeutika střevních infekcí	498
Antiprotozoární látky	499
Antimalarika	499
Chemoterapeutika trichomonózy	501
Protivirové látky	502
DEZINFICIENCIA A ANTISEPTIKA	503
ANTHELMINTIKA	509
HORMONY	512
Hormony adenohypofýzy	513
Hormony neurohypofýzy	516
Hormony štítné žlázy a antityreoidní látky	517
Hormony ovlivňující metabolismus vápníku	520
Hormony pankreatu a perorální antidiabetika	521
Hormony kůry nadledvin a jejich deriváty	525
Glukokortikoidy	525
Mineralokortikoidy	528
Mužské pohlavní hormony	529
Androgeny	529
Anabolické steroidy	530
Ženské pohlavní hormony	531
Estrogeny	531
Antiestrogeny	531
Gestagény	532
Antikoncepcní látky	532
TKÁŇOVÉ PŮSOBKY	534
VITAMÍNY	539
VITAGENY	546
VÝBĚR LITERATURY	549
VĚCNÝ REJSTŘÍK	551